

Føroya
SOSIAL-DEMOKRATUR

Blaðstjóri
VILHELM SØRENSEN

Prent:
A. ØSTER

Landaskaði

hver hevur skuldina?

Nú siggja teir, ið stýra í Føroyum, hvussu stóran landaskaði, tað er, at ein hópur av trolarum liggja og rusta í staðin fyri at veiða sild ella annan fisk, tí ríkiligt er til av øllum slögum og prísurin ovurhonds stórir, sjálvt um fiskimenn fáa lítið og einki, so er prísurin hógur og land okkara kundi haft stóran vinning, sum onkur kundi fingið gagn av og landið sum heild kundi fingið inntøkur, sum harðliga eru fyri neyðini at fáa. Men fyri 1952 má nú sviða sum svøllur. Soleiðis mátti tað fara at ganga, tá ið hitt kol-svarta afturhaldið fekk buktina og báðar endarnar. Nú vaknar teirra svarta samvitska, og tí royna teir nú at skjóta skuldina á aðrar. Lesið t. d. »Dagblaðið«, sum skrivur, at fyri 3 árum síðan stóð stríð um at bjarga trolarunum, og tá varð uppskot fólka-flokksins felt, og tí liggja trolarnir í ár. Mangt hevur fólkaflokkurin billað fólki inn í teimum árum, sum farin eru og væl hevur borið til at fáa fólk at trúgva bæði einum og øðrum; men at fáa fólk at trúgva at fólkaflokkurin — sum hevur haft maktina nú í 2 ár, einki hevur fingið gjørt, tí eitt uppskot varð felt fyri 3 árum síðan, tað fær eingin fólk at trúgva. Nú í 2 ár hevur fólkaflokkurin saman við sambandinum haft buktina og báðar endarnar; men ikki hava teir rørt ein finger fyri at fáa okkara fiskiflota út at veiða, og nú siga teir, at skuldin liggur 3 ár afturi í tíðini. Fyri 3 árum síðan hevði fólkaflokkurin ikki maktina. Tá fortaldu teir, at alt kundi lata seg gera, men nú í 2 ár hava teir haft maktina og nú ber púra einki til.

Fólkaflokkurin veit ógvuliga væl, at sambandsmenn altíð hava mótarbeitt trolarunum og kallað teir fyri rustikustar; men kortini tók fólkaflokkurin um hálsin á sambandsmonnum og settu trolarafiggindan nr. 1 landsins hægsta sess. Harfyri liggja trolararnir stillir til stóran skaða fyri okkara land.

Allir menn eru greiðir yvir, at Føroyar hövdu verið komnar heilt á fótur aftur, um allir trolararnir hövdu verið úti á veiðu hetta árið, sum nú er farið at halla. Tað er landaskaði, at trolarar í hópatali liggja og rusta burtur í staðin fyri at vera á sildaveiðu. Tað er

ikkilogið, at teir, sum landinum stýra, royna at skjóta skuldina á onkran annan við at grava upp aftur triáragomul lögtingsmál í staðin fyri at siggja, hvat landsstýrið hetta hevur gjørt í hesi tveir árin, tað hevur sitið.

Nú er illa í Føroyum vordið kann av sonnum sigast. Tað minnir okkum á ørskapin í Babil á sinni, tá ið ein rópti kálk og annar stein. Summir siga: burtur við trolarunum, slíkir gamlir rustikustar, sum hava oyðilagt land okkara, aðrir lata teir liggja og rusta og selja teir bestu út av landinum, meðan aðrir siga, at trolararnir eiga lívið í okkum. Hetta seinasta hevur undirritaði altíð sagt, og hetta eri eg altíð til reiðar at prógva.

Sannleikin um tað, ið hendi fyri 3 árum síðan, er tann, at eg ikki var fastur tingmaður tá. Eg var einans 14 dagar á tingi, meðan Dam var í Gröndlandi, og tá lovaðu sambandsmennir allir sum ein, at teir vildu sanera allar teir trolarar, sum hövdu livsmøguleikar. Eg helt tá eins og nú og altíð, at ein sanering skal til, men tann hjálp, ið veitt verður, má verða veitt við skili. Tað kann ikki hjálpa at sanera trolarar, uttan leiðslan verður forræðingsmessiga forsvarlig. Tilíkt má alt verða kannað og mangt má verða broytt, aðrenn ein general sanering verður sett í gongd. Alt hetta lovaði sambandsflokkurin at gera; men tíverri leyp tann flokkurin frá sínum orði í hesum føri eins og í so mongum øðrum, og tí slitnaði samgongan millum javnaðarflokkinn og sambandsflokkinn; men fólkaflokkurin sló seg í felag við sambandsmonnum, og hesir báðir afturhaldsflokkar hava lagt eina kalda hond á alt okkara vinnulív. Hetta er allur sannleikin. Tað ið Føroyingar hava tapt av hesum afturhaldsstýri, eru mangar miljónir krónur; men tað batar ikki at gráta um spilta mjólk.

Latum okkum vóna, at vit læra av skaðanum, og at allar kreftir nú beinan vegin fara at samarbeiða fyri at fáa lív og arbeið í staðin fyri tann deyða, sum hóttir við at beina fyri okkara fólki.

Hava sambandsmenn ikki hug at gera nakað, so megu fólkafloksmenn skilja seg frá teimum á sama hátt og av somu orsök, sum javnaðarmenn máttu skilja seg frá sambandsmonnum.

Latum okkum so fáa lögtingsval, og so kann fólkið avgera, hvør leið, ið gingin skal verða.

Javnaðarmenn vilja, at allar hendur skulu koma í arbeiði, og við hesum máli fyri eyga vilja vit arbeiða í framtíðini eins og vit allar tíðir hava gjørt. Vit kunna ikki gera við tað, at sambandsmenn loypa frá teim orðum, sum teir siga, og eisini frá tí, sum teir hava skrivað og sett teirra növn undir.

Tílikum kann eingin vara seg fyri.

J. H. Danbjørg.

LÝSING

Tað verður her gjørt kunnugt, at býráðið á fundi 9. september í ár hevur samtykt at seta teir streymprísir, sum nú eru galdandi fyri veksilstreymbrúkarar, fyribils eisini at verða galdandi fyri javnstreymbrúkarar frá oktober avlestur í ár at rokna.

Eftir hesum streymtaksti kemur hvørt húsarhald til at rinda eitt fast árligt gjald + ein kWh prís + mátaraleigu. Kraftbrúkarar rinda eitt fast árligt gjald fyri hvørja innlagda HK + ein kWh prís + mátaraleigu. Prísurin fyri streym til ljós og kraft verður tann sami, tó kann ein stórir kraftbrúkarar fáa ein serligan kWh prís, sum antin nevndin ella býráðið ásetur eftir samráðing við avvarandi brúkarar.

FAST GJALD FYRI SETHÚS

Tað fasta gjaldið verður vanliga sett til 100 oyru fyri m² av húsastöddini (uttanduramat), tá ið verður sæð burtur frá smærri úthúsum, vaskihúsum o. t., somuleiðis frá kjallarum, tá ið hesin ikki verður nýttur til okkurt serligt endamál, til dømis til verkstað, krambúð ella annað.

Fyri rúm við skráveggjum verður bert roknað 75 % av húsastöddini ella 75 oyru fyri hvønn m².

Mátaraleigan verður fyri:

- ein 1- fasaðan mátara 15 kr. um árið
- ein 2- fasaðan mátara 20 kr. um árið
- ein 3- fasaðan mátara 25 kr. um árið
- ein 220 volt javnstreymsmátara 15 kr. um árið
- ein 440 volt javnstreymsmátara 25 kr. um árið

FAST GJALD FYRI VIRKISHÚS:

Barber- og hárfriðkingarhöllir, posthús, telefon- og telegrafstöð og hús við stórri ljónsnytslu ...	5 kr. fyri m ²
Gistingarhús (undantikið gongdir, trappur), matstovur, kioskir, ursmiðjur, tubbak- kosmetik- krambúðir	4 kr. fyri m ²
Stórri krambúðir, stórri skrivstovur við stórari nýtslu, herundir manufakturrkrambúðir	3 kr. fyri m ²
Meðal krambúðir, goymslurúm nógv brúk, meðal meðal verkstøð	2 kr. fyri m ²
Smærri skrivstovur, stórri verkstøð, trappuupp- gongdir til stórri hús, smærri krambúðir	1 kr. fyri m ²
Goysmlur, smærri verkstøð, kirkjur, skúlar og verksmiðjur	0,5 kr. fyri m ²
Fjós, úthús og hösnaðarhús	20,2 kr. fyri m ²

FAST GJALD FYRI KRAFT

Gjaldið er 15 kr. fyri hvørja innlagda HK.

kWh PRÍSUR

Prísurin fyri kWh verður settur til 30 oyru. Innkrevjingin av tí fasta gjaldinum verður saman við mátaraleigum 10 ferðir um árið. Í mei og juli verður ikki avlesið.

Um brúkarar eftir tí nýggja streymtakstinum í einum roknskaparári — frá mars avlestri til mars — kemur at gjalda meira enn 1 kr. fyri kWh, fær hann, tá ið árið er liðugt, tann meira goldna peningin afturgoldnan.

TÓRSHAVNAR BÝRÁÐS ELEKTRISITETSNEVND
t. 26. september 1952.

FÖROYSKAR VØRUR

Lambsskinn	8.00 kr. pr. stk.
Kálvasskinn	9.00 kr. pr. stk.
Vil	1.50 kr. pr. stk.
Ull, hvít	6.00 kr. pr. kg.
Ull, dimm	3.25 kr. pr. kg.
Ull, bundnir klátar	1.50 kr. pr. kg.

Skipstroyggjur, 3-tr. 30.00 kr. pr. stk.
Vöttir 4.00 kr. pr. par
Hosur 5.50 kr. pr. par

Í býti fyri vørur

Pf. Z. HEINESEN

TELEFON 83 og 240

NORTH ATLANTIC SALT CO. A-S

Fyrsta flokks salt til fisk og sild á goymslu.

Prísurin munandi niðurfarin

Tlgr.-adrs. NORTHSALT